

26
години

**АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

Изх. № 207/21.09.2023 г.

**ДО
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-ЖА МАРИЯ ГАБРИЕЛ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И
ПРЕДСЕДАТЕЛЕ НА НСТС**

**Г-ЖА ИВАНКА ШАЛАПАТОВА
МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
НА СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Относно: Предложение за повишаване на минималната месечна нетна работна заплата в Република България на 933 лева от 1 януари 2024 г.

УВАЖАЕМИ АКАД. ДЕНКОВ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГАБРИЕЛ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ШАЛАПАТОВА,

УВАЖАЕМИ СОЦИАЛНИ ПАРТНЬОРИ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) в качеството си на представителна на национално равнище организация на работодателите изразява своето категорично несъгласие с предложението за увеличаване на минималната месечна работна заплата на 933 лева. Това увеличение се основава на приетите в края на работата на предишното Народно събрание изменения и допълнения в Кодекса на труда, с които беше въведена формула за автоматично изчисляване на минималната работна заплата.

Асоциацията на индустриалния капитал в България призовава правителството и най-вече към управляващото мнозинство да преразгледат приетите в края на предишното Народно събрание изменения и допълнения в КТ, довели до вредната за икономиката и необоснована нито с правни, нито с икономически аргументи формула $MP3 = 0,5 \times CP3$. Освен това Кодексът на труда категорично не е мястото, където да се определя по размер минималната работна заплата, още по-малко с формула, нито е издържано с нормативен акт да се обвързват величини като основна $MP3$ и брутна $CP3$ – нещо, което се признава дори от синдикатите.

На неуместното твърдение, че с въвеждането на формулата $MPЗ = 0,5 \times CPЗ$ се „транспонирала“ европейска директива, може да бъде противопоставено това, че Директивата за адекватните работни заплати определя, че при ДОГОВАРЯНЕТО на минималната работна заплата, може да се използва като ориентир (цит. „може да се реферира“) размерът на половината на средната работна заплата. Само че в Директивата неотменно има предвид БРУТНАТА (а не основната) минимална работна заплата, а с изменението в чл. 244 КТ се определя ОСНОВНАТА МРЗ.

В Директивата също така се определя и друг възможен ориентир – 60% от медианната заплата. Изтъкваният у нас несъстоятелен аргумент, че НСИ обявява медианна заплата веднъж на четири години и поради това тази величина е неприложима, не дава отговор каква е пречката НСИ да обявява такава информация толкова често, колкото е необходимо и колкото му бъде вменено в задължение. Същинската причина да не се ползва възможността, предписана от Директивата, а именно медианната заплата, е, че медианната заплата е по-ниска от средната, а това няма да допусне рязък скок на МРЗ.

Накратко: това, което Директивата изисква е:

- **договаряне на МРЗ;**
- **използване на сравними величини – адекватно е или основна МРЗ да се сравнява с основна СРЗ, или основна МРЗ + допълнителни възнаграждения с постоянен характер да се сравнява с основна СРЗ + допълнителни възнаграждения с постоянен характер;**
- **използване като възможен ориентир на медианната заплата.**

С изменението в чл. 244 КТ нищо от посоченото не е изпълнено. Това обосновава единствено възможния извод за допуснато сериозно нарушение, а не за транспониране на Директивата за адекватните заплати.

Директивата предписва МРЗ да се ДОГОВАРЯТ колективно, дори се поставят цели - в някакъв обозрим срок 80 на сто от работниците в отделните страни членки на ЕС да попаднат в обхвата на колективни трудови договори. Точно с тази цел на Директивата е свързано и нарочно становище на Икономическия и социален съвет на Република България.

Приемането на формула за МРЗ в Кодекса на труда (!)слага край на всякакво колективно договаряне и социален диалог по този въпрос. Няма причина да се договаря/преговаря. **Едно число във формула с един параметър замества договарянето на минималната работна заплата.**

Досега минималната работна заплата се определяше с акт на Министерския съвет, а не с колективни преговори. Имаше „конфиденциални“ преговори между правителствата и профсъюзите, които завършваха със сделки в полза на повишаването на МРЗ, в замяна на „съхраняване на социалния мир“. Мнението на третата страна в индустриалните отношения – на работодателите (особено на микро-, малките и средните предприятия) се взимаше общо взето „про форма“ и от учтивост.

Но макар и формално, все пак се провеждаха дискусии, по време на които ако не друго, работодателите поне имаха възможността да защитят гледищата си пред изпълнителната и пред законодателната власт. С приемането на формулата $MPЗ = 0,5 \times CPЗ$ се слага кръст на тези формални процедури.

С въвеждането на автоматично определяне на МРЗ по формула, която гарантира постоянното увеличаване на минималната работна заплата, законодателите създадоха мощен инструмент за ДЕМотивация на нискоквалифицираните работници. Докато досега имаше известна мотивация за повишаване на професионалната квалификация или пък за придобиване на някаква професионална квалификация на мястото на пълната липса на такава, сега вече на всички неквалифицирани участници на пазара на труда се заявява официално, че няма смисъл

да се натоварват допълнително с учене и практически занятия. Минималната работна заплата расте скокообразно и ще продължава да расте. Всъщност, обективно погледнато, нито МРЗ, нито СРЗ са спрели да растат през тези години, в това число и по време на финансовата криза през 2009 – 2013 година.

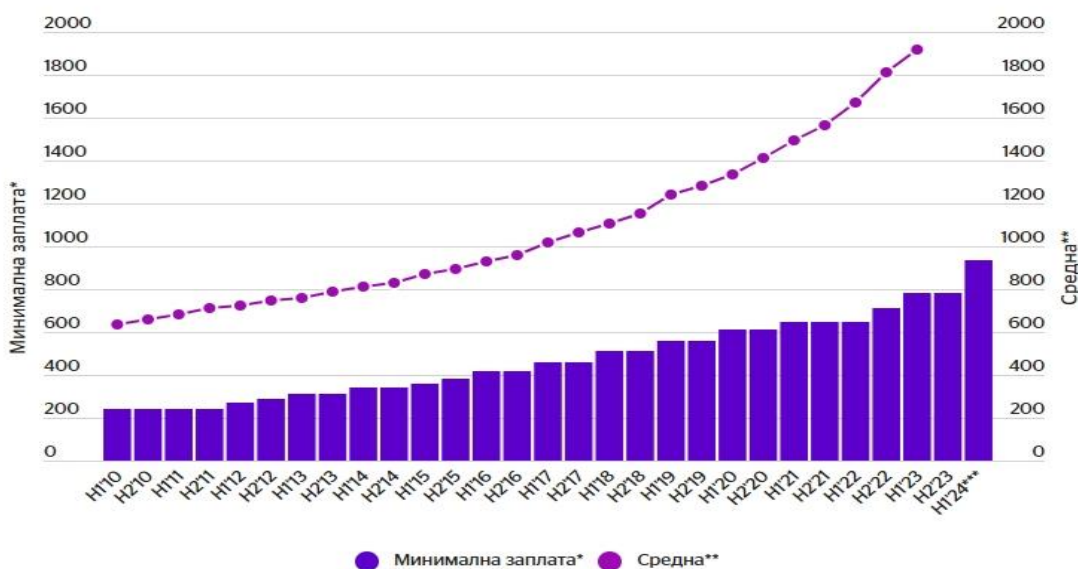
АИКБ призовава да се направи добросъвестно проучване, което официално да установи, кои параметри в Република България (не само в социалната политика) са пряка функция на МРЗ. При сегашния стремителен ръст на МРЗ е крайно време подобни корелации да бъдат ликвидирани.

АИКБ призовава също така да се покаже официално по какъв начин се отразява растежът на средния осигурителен доход за сметка на увеличаването на МРЗ върху индивидуалните коефициенти на бъдещите пенсионери, по-точно - върху индивидуалните коефициенти на хората с по-голям принос към осигурителната система, с осигурителен доход около и над средния? Ясно е, че те са функция на средния осигурителен доход и имат лошото качество да намаляват при нарастване на СРЗ. Ясно е и че няма как СРЗ да спре да расте, но няма нужда средната работна заплата да бъде „помпана“ изкуствено с непрекъснатото повишаване на МРЗ.

Ето и ефектите от волунтаристичното увеличаване на минималната работната заплата в числен вид:

Вече беше изтъкнато, че минималната работна заплата (МРЗ) в Република България, заедно със СРЗ не са спирали да растат, дори и през най-тежките времена на финансова криза. Представената по-долу инфографика верифицира и онагледява това твърдение¹.

Минимална и средна брутна работна заплата, лв.

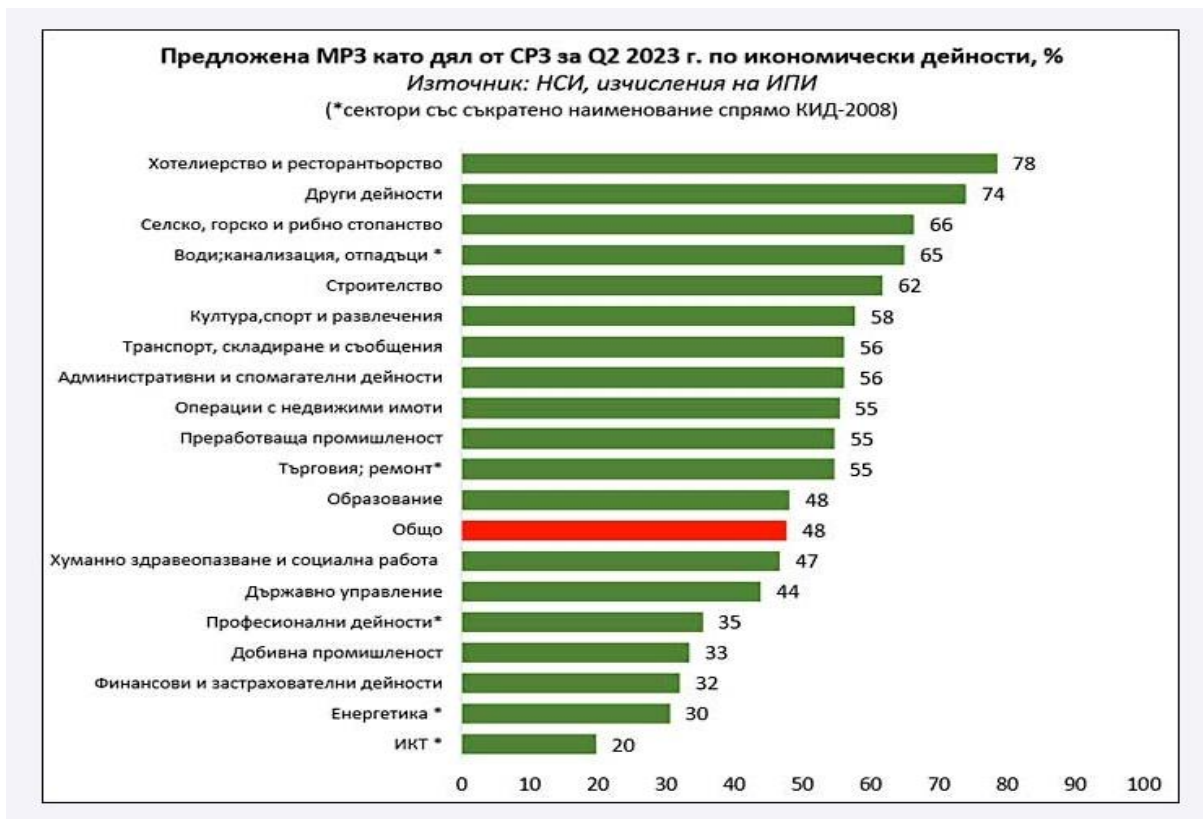
*Към началото на съответното полугодие
 **Средно за полугодията
 ***Прогнозни данни
 Източник: Евростат, НСИ

Тук е важно да се подчертае, че след огромния скок, който предстои да направи в съответствие с автоматичната формула, заложена в Кодекса на труда, минималната работна заплата ще бъде 50 на сто само от средната заплата за цялата страна. Когато обаче разгледаме дела на минималната работна заплата (МРЗ) от средната работна заплата (СРЗ) по отрасли, респективно по области ще видим съвсем други стойности.

¹ Диаграмата е изработена в редакцията на вестник „Капитал“.

Тук се налага отново да напомним, че във формулата за МРЗ, залегнала в Кодекса на труда, МРЗ е нетна величина, докато СРЗ е брутна величина. Тъй като мнозина от нашите опоненти твърдят, че това е в реда на нещата и нямало как да се отчете влиянието на допълнителните заплащания в страната – най-вече на допълнителното заплащане за трудов стаж и професионален опит, ще представим дела на МРЗ от СРЗ, изчислен и без и с отчитане на това допълнително заплащане.

Когато не отчитаме въздействието на допълнителното заплащане за трудов стаж и професионален опит, получаваме следния резултат за дела на МРЗ (нетна) от СРЗ (брутна)².

Виждаме, че в момента проектираната МРЗ е 48 процента от СРЗ и огромната част от заетите в страната ще са в режим, при който МРЗ е от 55 до 78 на сто от СРЗ.

Тук вече сме длъжни да направим важно уточнение. Хората, които работят на минимална работна заплата, **НЯМА КАК** да имат прекъсване на трудовия си стаж по отношение на получаването на допълнително заплащане за трудов стаж и професионален опит. На тях така наречените в минало „класове“ неминуемо се начисляват. АИКБ твърди, а държавата го е потвърдила в някои свои (наистина второстепенни) документи, че средното допълнително заплащане за трудов стаж и професионален опит е 11 процента.

Затова към горната инфографика добавяме една таблица³, от която става ясно, че при проектираната МРЗ делът ѝ от СРЗ за страната ще бъде 53,3 %, като делът на МРЗ от СРЗ достига своя максимум при хотелиерите и ресторантьорите, където става 86,6 %. В строителството е 68,8 на сто, а при ВиК, където работодател са държавата и/или общините, делът е 72,2 на сто.

² Данните са на НСИ, а изчисленията и диаграмата са на ИПИ.

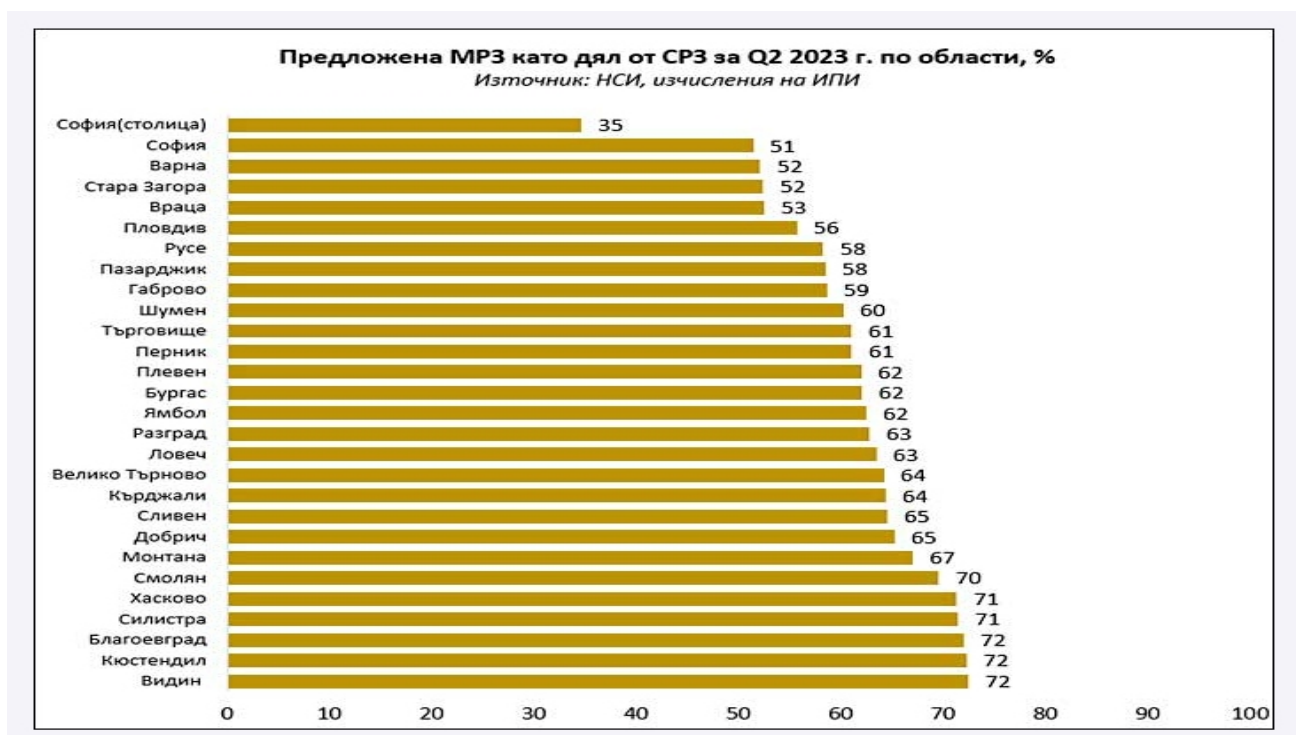
³ Стойностите в таблицата са по данни на НСИ, а изчисленията са на Института за устойчиво икономическо развитие (ИнУИР).

Предложената МРЗ x 1,11 (с отчитане на допълнително заплащане за придобит трудов стаж и професионален опит) като дял от СРЗ за Q2 2023 г., по икономически дейности в проценти (%).

№	Икономическа дейност	%	Брой заети
1	Хотелиерство и ресторантьорство	86,6 %	120251
2	Други дейности	82,1 %	36178
3	Селско, горско и рибно стопанство	73,3 %	70848
4	Води, канализация отпадъци	72,2 %	36649
5	Строителство	68,8 %	126410
6	Култура, спорт и развлечения	64,4 %	36416
7	Транспорт, складиране и пощи	62,2 %	142474
8	Административни и спомагателни дейности	62,2 %	116786
9	Операции с недвижими имоти	61,1 %	21897
10	Преработваща промишленост	61,1 %	463513
11	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	61,1 %	387215
12	Образование	53,3 %	168515
13	Общо	53,3 %	2332558
14	Хуманно здравеопазване и социална работа	52,2 %	182764
15	Държавно управление	48,8 %	113869
16	Професионални дейности и научни изследвания	38,9 %	83818
17	Добивна промишленост	36,6 %	18827
18	Финансови и застрахователни дейности	35,5 %	56005
19	Енергетика	33,3 %	28911
20	ИКТ	22,2 %	121168

Срещу всеки отрасъл е посочен броят на зетите в него и от това става ясно, че за значително по-голяма част от зетите у нас размерът на МРЗ ще бъде твърде близо до размера на СРЗ. Това е изключително неблагоприятно и резултат и проява на голяма недалновидност.

Същата процедура е повторена със съотношението МРЗ към СРЗ по области. Там картината е напълно катастрофална – за всичко що е извън столицата София, делът на МРЗ от СРЗ ще бъде доста над 50 на сто. Ето диаграмата, на която делът на МРЗ от СРЗ по области в Република България е даден без отчитане на допълнителното заплащане за трудов стаж и професионален опит⁴.

⁴ Данните са на НСИ, а изчисленията и диаграмата са на ИПИ.

Вижда се, че дори и без отчитането на допълнителното заплащане за трудов стаж и професионален опит, само в столичната област МРЗ е 35 на сто от СРЗ. В останалите области дялът на МРЗ от СРЗ без отчитане на допълнителното заплащане за трудов стаж и професионален опит варира от 51 процента в област София и 52 процента във Варненска и Старозагорска област до 71 на сто в Хасковска и Силистренска област; 72 на сто в Благоевградска, Кюстендилска област и Видинска област.

Когато отчетем влиянието на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит, се получава същата подредба, но с още по-лоши стойности за делба на минималната от средната работна заплата. Данните са дадени в таблицата по-долу⁵.

Предложената МРЗ x 1,11 (с отчитане на допълнително заплащане за придобит трудов стаж и професионален опит) като дял от СРЗ за Q2 на 2023 г., по области в проценти (%)

№	Област	Дял МРЗx1,11 от СРЗ (%)	Брой заети	Брой заети (%)
1	София (столица)	38,9 %	761304	33,9 %
2	Общо	53,3 %	2248934	100 %
3	София	56,6 %	62430	2,8 %
4	Варна	57,7 %	145492	6,5 %
5	Стара Загора	57,7 %	98270	4,4 %
6	Враца	58,8 %	37309	1,7 %
7	Пловдив	62,2 %	216219	9,6 %
8	Русе	64,4 %	63365	2,8 %
9	Пазарджик	64,4 %	60246	2,7 %
10	Габрово	65,5 %	38051	1,7 %
11	Шумен	66,6 %	42383	1,9 %
12	Търговище	67,7 %	25608	1,1 %
13	Перник	67,7 %	26561	1,1 %
14	Плевен	68,8 %	56542	2,5 %
15	Бургас	68,8 %	110762	4,9 %
16	Ямбол	68,8 %	28470	1,3 %
17	Разград	69,9 %	24955	1,1 %
18	Ловеч	69,9 %	30955	1,4 %
19	Велико Търново	71,0 %	62436	2,8 %
20	Кърджали	71,0 %	31167	1,4 %
21	Сливен	72,2 %	36040	1,6 %
22	Добрич	72,2 %	35823	1,6 %
23	Монтана	74,4 %	26862	1,2 %
24	Смолян	77,7 %	31136	1,4 %
25	Хасково	78,8 %	49758	2,2 %
26	Силистра	78,8 %	20190	0,9 %
27	Благоевград	79,9 %	84789	3,8 %
28	Кюстендил	79,9 %	26402	1,2 %
29	Видин	79,9 %	15369	0,7 %

Тук освен броят заети по области в абсолютна стойност е даден и процентният дял от броя на заетите по области, но и без това се вижда „самотата“ на столичната област сред всички останали. Докато за Столична област дялът на МРЗ от СРЗ е 38,9 %, то за Софийска област е 53,5 %, за Варненска и Старозагорска е 57,7 %, а за Благоевградска, Кюстендилска и Видинска област дялът е вече 79,9 %.

Ако се направи сравнение между размера на средния осигурителен доход по икономически дейности, сравнен с размера на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит, ще получим една крайно изчерпателна картина на пораженията, които ще нанесе увеличаването на минималната месечна нетна работна заплата на 933 лева от 1 януари 2024 година. (Пълните данни са дадени в Приложение № 1, което е неразделна част от това становище).

^{5 5} Стойностите в таблицата са по данни на НСИ, а изчисленията са на Института за устойчиво икономическо развитие (ИнУИР).

Размерът на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит възлиза на $933 \times 1,11 = 1035,63$ лева. Направеното сравнение с размера на средния осигурителен доход по икономически дейности (общо 86 позиции), показва, че:

Размерът на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит ще се окаже по-висок от средния осигурителен доход за следните икономически дейности:

1.49 – Отглеждане на други животни; разлика -9,91 % (444 заети)

14 без 14.3 – Производство на облекло; разлика -8,46 % (52256 заети)

15 – Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработвани кожи без косъм; разлика -9,52 % (7608 заети)

16 – Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене -11,97 % (13807 заети)

55, 56 – Хотелиерство; Ресторантьорство; разлика -14,26 % (129820 заети)

49,3, 49,4 – Друг пътнически сухопътен транспорт; Товарен автомобилен транспорт и услуги по преместване; разлика -7,59 % (90607 заети)

80 – Дейности по охрана и разследване; разлика -10,97 % (45690 заети)

87, 88 Медико-социални грижи с настаняване; Социална работа без настаняване; разлика -4,11 % (16861 заети)

05, 96, 97 – Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи; Други персонални услуги; Дейности на домакинства като работодатели; разлика -29,31 % (22992 заети).

От направените сравнения и съответните изчисления се вижда, че размерът на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит ще се окаже по-висок от средния осигурителен доход за 380 085 заети по данни, валидни към 18 септември 2023 година. Като се има предвид, че към същата дата, общият брой на заетите в страната е 2 119 567 души, виждаме, че най-тежко ще бъдат засегнати икономически дейности, в които работят 18 % от заетите в страната.

Освен това имаме и списък на икономически дейности, средният осигурителен доход в които незначително ще надвишава (с не повече от 10 %) новата минимална месечна работна заплата при отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит. Това са:

01, 03 без 1.49 – Растениевъдство, животновъдство и лов, спомагателни дейности; Рибно стопанство; разлика 3,13 % (64545 заети)

08.11 - Добив на декоративни скални материали; разлика 1,87 % (263 заети)

10.5 – Производство на мляко и млечни продукти; разлика 5,83 % (7307 заети)

10.7 и 10.8 без 10.81 и 10.82 – Производство на хлебни и тестени изделия; Производство на други хранителни продукти; разлика 1,58 % (31759 заети)

41, 42 без 42.11 и 42.22, 43 – Строителство на сгради; Строителство на съоръжения; Специализирани строителни дейности; разлика 0,33 % (136100 заети)

79 – Туристическа, агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации; разлика 9,88 % (8215 заети)

... - Централен кооперативен съюз; разлика 6,31 % (3389 заети)

Тук пък виждаме, че общият брой на заетите, които работят в икономически дейности, където размерът на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит ще се окаже незначително по-нисък (до 10 %) от средния осигурителен доход, възлиза на 251 578 души. Това са 12 % от заетите в страната към 18 септември 2023 година.

Или общо - най-неблагоприятното въздействие на повишаването на минималната месечна работна заплата от 1 януари 2024 година ще бъде усетено в икономически дейности, където работят $18 + 12 = 30$ % от заетите в страната. Това е изключително тревожен показател и ние апелираме към Министерския съвет и към народните представители да помислят още веднъж преди да дадат ход на планираното повишение.

В заключение трябва да се подчертае, че определянето на минималната работна заплата чрез формула от вида $MPЗ = 0,5 \times CPЗ$ е неправилно, като тази грешка е заредена с висок риск за последващите ефекти върху икономиката. Разбира се, в момента всички се успокояват с това, че при настоящият дефицит на работна сила няма как да очакваме някакво отражение на повишаването на МРЗ върху заетостта, респективно върху безработицата, но това не бива да успокоява никого. Просто в момента в икономиката се навива пружината на натрупването на рискове. Какъв ще бъде резултатът ще разберем, когато пружината се скъса.

АИКБ не смята, че има смисъл да се дискутира върху някакво „усъвършенстване“ на формулата за определяне на минималната работна заплата. Тя просто трябва да бъде отхвърлена и изоставена, като колкото по-бързо стане това – толкова по-добре. Тук няма да се впускаме в анализи на вината на социалните партньори, които проиграха възможността да създадат работещ механизъм за договаряне на минималната работна заплата.

Този неуспех има изключително негативно отражение върху състоянието на индустриалните отношения, а вече и пряко върху бизнес средата в страната. Затова поне грешката с приемането на автоматична формула за определяне на минималната работна заплата (МРЗ) трябва да бъде поправена колкото се може по-бързо.

Към настоящето становище прилагаме:

Приложение № 1. Размери на средния осигурителен доход по икономически дейности, сравнени с размера на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

Размери на средния осигурителен доход по икономически дейности, сравнени с размера на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит

№	Ном А 31	Икономическа дейност по КИД - 2008	Икономическа дейност	Брой	СОД (лв.)	Разлика (лв.)	Разлика в %
1	A	01, 03 без 1.49	Растениевъдство, животновъдство и лов, спомагателни дейности; Рибно стопанство	64545	1068	32,37	3,13 %
2	A	02	Горско стопанство	14543	1360	324,37	31,32 %
3	A	1.49	Отглеждане на други животни (пчеларство)	444	933	-102,63	-9,91 %
4	B	05	Добив на въглища	6 952	2873	1837,37	177,41 %
5	B	06	Добив на нефт и природен газ	510	1318	282,37	27,27 %
6	B	07	Добив на метални руди	6387	2507	1471,37	142,07 %
7	B	08.11	Добив на строителни материали	200	1622	586,37	56,62 %
8	B	08.11	Добив на декоративни скални материали	263	1055	19,37	1,87 %
9	B	08.11	Добив на варовик, суров гипс, креда, доломит и шисти	196	1282	246,37	23,79 %
10	B	08.12	Добив на трошен камък, чакъл и пясък	2366	1491	455,37	43,97 %
11	B	08.12	Добив на глина и каолин	123	1742	706,37	68,21 %
12	B	08.9 и 09	Добив на други неметални материали и суровини; Спомагателни дейности в добива	1619	1652	616,37	59,52 %
13	C	10.1 без 10.12 и 10.2	Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия; Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия	14357	1212	176,37	17,03 %
14	C	10.12	Производство и преработка на месо от домашни птици	3884	1317	281,37	27,17 %
15	C	10.3	Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия	6533	1169	133,37	12,87 %
16	C	10.4	Производство на растителни и животински масла и мазнини	3185	1647	611,37	59,03 %
17	C	10.5	Производство на мляко и млечни продукти	7307	1096	60,37	5,83 %
18	C	10.6	Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти	2646	1541	505,37	48,80 %

19	С	10.7 и 10.8 без 10.81 и 10.82	Производство на хлебни и тестени изделия; Производство на други хранителни продукти	31759	1052	16,37	1,58 %
20	С	10.81 и 10.82	Производство на захар; Производство на какао, шоколадови и захарни изделия 4358	4358	1899	863,37	83,37 %
21	С	10.9	Производство на готови храни за животни	1935	1522	486,37 %	46,96 %
22	С	11 без 11.05, 11.06 и 11.07	Производство на напитки	4335	1391	355,37	34,31 %
23	С	11.05 и 11.06	Производство на пиво и малц	1830	2208	1172,37	113,20 %
24	С	11.07	Производство на безалкохолни напитки, минерални и други бутилирани води	4406	1736	700,37	67,63 %
25	С	12	Производство на тютюневи изделия	1061	2082	1046,37	101,04 %
26	С	13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло	10072	1300	264,37	25,53 %
27	С	14 без 14.3	Производство на облекло	52256	948	-87,63	-8,46 %
28	С	14.3	Производство на други трикотажни изделия	5111	1152	116,37	11,24 %
29	С	15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработвани кожи без косъм	7608	937	-98,63	-9,52 %
30	С	16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене	13807	921	-114,63	-11,07%
31	С	17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон	8563	1456	420,37	40,59 %
32	С, J	18, 58 и 59	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители; Издателска дейност; Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика	15050	1594	558,37	53,92 %
33	С	19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти	1796	2743	1707,37	164,86 %
34	С	20	Производство на химични продукти	13743	1662	626,37	60,48 %
35	С	21	Производство на лекарствени вещества и продукти	7613	1793	757,37	73,13 %
36	С	22	Производство на изделия от каучук и пластмаси	30135	1371	335,37	32,38 %
37	С	23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини	23002	1589	553,37	53,43 %
38	С	24 без 24.5	Производство на основни метали	8819	2069	1033,37	99,78 %
39	С	24.5	Леене на метали	3558	1769	733,37	70,81 %
40	С	25 без 25.4	Производство на метални изделия, без машини и оборудване	40408	1442	406,37	39,24 %
41	С	26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти	11431	1857	821,37	79,31 %
42	С	27	Производство на електрически съоръжения	25000	1708	672,37	64,92 %

43	C	28 без 28.11; 25.4	Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение; Производство на въоръжение и боеприпаси	41418	1808	772,37	74,57 %
44	C	28.11	Производство на турбини и двигатели, без авиационни, автомобилни и мотоциклетни	375	1324	288,37	27,84 %
45	C	29, 30	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета; Производство на превозни средства без автомобили	31316	1690	654,37	63,19 %
46	C	31	Производство на мебели	19732	1083	47,37	4,57 %
47	C	32 без 32.5, 33	Производство, неклассифицирано другаде; Ремонт и инсталиране на машини и оборудване	25243	1702	666,37	64,34 %
48	C	32.5	Производство на медицински и зъболекарски инструменти и средства (Дейности в зъботехнически лаборатории)	2898	1399	363,37	35,09 %
49	D	35.1	Производство, пренос и разпределение на електрическа енергия	24892	2669	1633,37	157,72 %
50	D	35.2; 49.5	Производство и разпределение на газообразни горива по газоразпределителните мрежи; Тръбопроводен транспорт	1834	2742	1706,37	164,77 %
51	D	35.3	Производство и разпределение на топлинна енергия	4070	2472	1436,37	138,70 %
52	E	36, 37	Събиране, пречистване и доставяне на води; Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води	15825	1503	467,37	45,13 %
53	E	38 без 38.12 и 38.22; 39	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали; Възстановяване и други услуги на управление на отпадъци	16057	1150	114,37	11,04 %
54	E	38.12 и 38.22	Събиране на опасни отпадъци; Обработване и обезвреждане на опасни отпадъци	1334	2210	1174,37	113,40 %
55	F	41, 42 без 42.11 и 42.22, 43	Строителство на сгради; Строителство на съоръжения; Специализирани строителни дейности	136100	1039	3,37	0,33 %
56	F	42.11	Строителство на автомагистрала, пътища и самолетни писти	14066	1587	551,37	53,24 %
57	F	42.22	Строителство на преносни и разпределителни електрически и далекосъобщителни мрежи	4514	1307	271,37	26,20 %
58	G	45, 46, 47 без 47.73, 47.74	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт; Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети	355736	1248	212,37	20,51 %
59	G	46.46, 47.73, 47.74	Търговия на едро с фармацевтични стоки, медицинска техника и апаратура; Търговия на дребно с медицински и ортопедични стоки	25902	1745	709,37	68,50 %
60	I	79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации	8215	1138	102,37	9,88 %
61	I	55, 56	Хотелиерство; Ресторантьорство	129820	888	-147,63	-14,26 %

62	H	49.1, 49.2, 52 – само за железопътен транспорт	Пътнически железопътен транспорт, междуселищен; Товарен железопътен транспорт; Складиране на товари и спомагателни дейности в железопътния транспорт	26603	1715	679,37	65,60 %
63	H	49.3, 49.4	Друг пътнически сухопътен транспорт; Товарен автомобилен транспорт и услуги по преместване	90607	957	-78,63	-7,59 %
64	H	50	Воден транспорт	1101	1734	698,37	67,43 %
65	H	51	Въздушен транспорт	3152	2441	1405,37	135,70 %
66	H	52, без железопътен транспорт	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта (без железопътен транспорт)	19193	2061	1025,37	99,01 %
67	H	53	Пощенски и куриерски дейности	20010	1189	153,37	14,81 %
68	J	60, 61	Радио- и телевизионна дейност; Далекосъобщения	20262	2197	1161,37	112,14 %
69	K	64, 65, 66	Финансови и застрахователни дейности	61235	1932	896,37	86,55 %
70	J, L, M, N	62, 63, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 77, 78,81,82	Дейности в областта на информационните технологии; Информационни услуги; Операции с недвижими имоти; Професионални дейности и научни изследвания; Административни и спомагателни дейности	256 773	2106	1070,37	103,35 %
71	N	80	Дейности по охрана и разследване	45690	922	-113,63	-10,97%
72	M	72	Научноизследователска и развойна дейност	9825	2053	1017,37	98,24 %
73	O	84	Държавно управление	16135	1272	236,37	22,82 %
74	P	85	Образование	29200	1542	506,37	48,89 %
75	Q	86 без 86.1, 75	Хуманно здравеопазване и социална работа (без медицинска сестра, акушерка, рехабилитатор, фелдшер и лаборант, включително главните и старшите); Ветеринарномедицинска дейност	32402	1293	257,37	24,85 %
76	Q	86.1	Дейност на болници (без началник клиника / отделение, медицинска сестра, акушерка, рехабилитатор, фелдшер и лаборант, включително главната и старшите).	42992	1803	767,37	74,10 %
77	Q	87, 88	Медико-социални грижи с настаняване; Социална работа без настаняване	16861	993	-42,63	-4,11 %
78	R	90, 91, 92, 93	Култура, спорт и развлечения (за 93.12 Дейност на спортни клубове – без професионален спортист във футболен клуб)	29719	1178	142,37	13,75 %
79	S, T	95, 96, 97	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи; Други персонални услуги; Дейности на домакинства като работодатели	22992	732	-303,63	-29,31 %
80	S, U	94 без 94.91, 99	Дейности на организации с нестопанска цел (без дейност на религиозни организации); Дейности на екстериториални организации и служби	16319	1356	320,37	30,93 %

81	R	93.12	Дейност на спортни клубове (само за професионален спортист във футболен клуб)	931	1519	483,37	46,67 %
82			Централен кооперативен съюз	3389	1101	65,37	6,31 %
83	Q	86 без 86.1	Хуманно здравеопазване и социална работа (само за медицинска сестра, акушерка, рехабилитатор, фелдшер и лаборант)	6238	1360	324,37	31,32 %
84	Q	86.1	Дейност на болници (само за началник клиника / отделение)	2377	3027	1991,37	192,29 %
85	Q	86.1	Дейност на болници (само за медицинска сестра, акушерка, рехабилитатор, фелдшер и лаборант)	21533	2157	1121,37	108,27 %
86	S	94.91	Дейност на религиозни организации	965	1365	329,37	31,80 %

Данните са предоставени на АИКБ и на ИнУИР от Националния осигурителен институт. Те отразяват положението към 18 септември 2023 година.

Изчисленията са на Института за устойчиво икономическо развитие (ИнУИР).

Размер на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит:

$933 \times 1,11 = 1035,63$ лева.

Размерът на средния осигурителен доход по икономически дейности, съгласно данните на НОИ се сравнява с размера на минималната месечна работна заплата с отчитане на допълнителното възнаграждение за трудов стаж и професионален опит = 1035,63 лева.